

Konstitutionsutskottets betänkande 2021/22:KU40

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021, m.m.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om lagstiftningsprocessen från allmänna motionstiden 2021/22. Yrkandena rör frågor om genomförande av EU-bestämmelser, kontinuerlig utvärdering av befintliga lagar, teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning, en förteckning över riksdagens bemyndiganden till regeringen, konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten, om begränsningar i grundlags-skyddade fri- och rättigheter och om effekter på klimatet och miljön, barns medverkan i statens offentliga utredningar samt märkning av propositioner med berört utskott.

I betänkandet finns fyra reservationer (C, L, MP).

Behandlade förslag

Skrivelse 2021/22:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021.

13 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021	6
Genomförande av EU-bestämmelser	10
Kontinuerlig utvärdering av befintliga lagar	14
Teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning	15
En förteckning över riksdagens bemyndiganden till regeringen	17
Konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten	19
Konsekvensanalyser i fråga om begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter	21
Konsekvensanalyser i fråga om effekter på klimatet och miljön	23
Barns medverkan i statens offentliga utredningar	24
Märkning av propositioner med berört utskott	27
Reservationer	30
1. Teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning, punkt 4 (C)	30
2. Konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten, punkt 6 (L)	30
3. Konsekvensanalyser i fråga om begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter, punkt 7 (C)	31
4. Barns medverkan i statens offentliga utredningar, punkt 9 (MP)	32
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	33
Skrivelsen	33
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	33
<i>Tabell</i>	
Tabell Andelen medverkande kvinnor (procent i varje grupp) inom kommittéväsendet	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021**

Riksdagen lägger skrivelse 2021/22:103 till handlingarna.

2. **Genomförande av EU-bestämmelser**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1359 av Sten Bergheden (M) och

2021/22:3470 av Betty Malmberg (M) yrkande 1.

3. **Kontinuerlig utvärdering av befintliga lagar**

Riksdagen avslår motion

2021/22:423 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

4. **Teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1650 av Rickard Nordin (C) och

2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 6 och 9.

Reservation 1 (C)

5. **En förteckning över riksdagens bemyndiganden till regeringen**

Riksdagen avslår motion

2021/22:3770 av Sten Bergheden (M).

6. **Konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2827 av Betty Malmberg (M) och

2021/22:3388 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 19.

Reservation 2 (L)

7. **Konsekvensanalyser i fråga om begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter**

Riksdagen avslår motion

2021/22:3217 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 3 (C)

8. **Konsekvensanalyser i fråga om effekter på klimatet och miljön**

Riksdagen avslår motion

2021/22:3082 av Åsa Westlund (S).

9. Barns medverkan i statens offentliga utredningar

Riksdagen avslår motion

2021/22:3400 av Nicklas Attefjord (MP).

*Reservation 4 (MP)***10. Märkning av propositioner med berört utskott**

Riksdagen avslår motion

2021/22:291 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2.

Stockholm den 9 juni 2022

På konstitutionsutskottets vägnar

Hans Ekström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Ekström (S), Marie Granlund (S), Lars Jilmstad (M), Per-Arne Håkansson (S), Per Schöldberg (C), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Lars Andersson (SD), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M), Sofie Eriksson (S), Stefan Plath (SD), Jessica Wetterling (V), Ann-Sofie Alm (M) och Nina Lundström (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2021/22:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021. Enligt 9 kap. 9 § riksdagsordningen ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa verksamheten inom de kommittéer som har tillsatts på grund av regeringens beslut.

I betänkandet behandlas även 13 motionsyrkanden om lagstiftningsprocessen från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena handlar bl.a. om genomförande av EU-bestämmelser, kontinuerlig utvärdering av befintliga lagar, teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning samt en förteckning över riksdagens bemyndiganden till regeringen. Andra motionsyrkanden rör konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten, om begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter och om effekter på klimatet och miljön. Det finns vidare motionsyrkanden och barns medverkan i statens offentliga utredningar och märkning av propositioner med berört utskott.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan till betänkandet.

Utskottets överväganden

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2021/22:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021 till handlingarna.

Skrivelsen

Regeringen redogör i skrivelse 2021/22:103 för verksamheten i de kommittéer som har tillsatts efter beslut av regeringen. I kommittéberättelsen redovisas alla tillfälliga organ som har tillsatts på grund av regeringens beslut. Det gäller såväl traditionella kommittéer med uppgift att utreda en viss fråga som andra tillfälliga organ som har fått en bokstavsbezeichnung. Med kommittéer avses även särskilda utredare.

Kommittéberättelsen innehåller uppgifter om kommittéernas sammanställning, redogörelser för kommittéernas arbete under den tid som berättelsen avser samt uppgifter om kostnaderna för kommittéarbetet och fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna. Kommittéberättelsen innehåller även sak- och personregister. Uppgifterna avser 2021.

Under 2021 tillsattes 64 kommittéer, vilket är 16 färre än under 2020. Under 2021 avslutades 81 kommittéer; motsvarande siffra för 2020 var 69. De totala utgifterna för kommittéerna var under 2021 ca 480 miljoner kronor. I summan ingår utgifter för konsultationer, vilka uppgår till ca 80 miljoner kronor.

När det gäller fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna framgår det att statistiken endast omfattar dem som under det redovisade året varit förordnade i en pågående kommitté. Syftet är att redovisningen ska kunna jämföras med den sammanställning av statistik i statliga myndigheters styrelser och insynsråd m.m. som lämnas till riksdagen i andra sammanhang (se avsnittet Könsfördelningen i kommittéerna och tabellen nedan).

Av kommittéberättelsen framgår att en uppföljning av kommittéernas ålderssammansättning genomfördes under 2019. Uppföljningen visar att andelen unga i kommittéerna är lägre än andelen unga i befolkningen och att det inte har skett några större förändringar jämfört med tidigare års kartläggningar. Medelåldern i kommittéerna är ca 50 år, och för ordförande och särskilda utredare är medelåldern drygt 58 år. Av uppföljningen framgår vidare att för ledamöter respektive experter och sakkunniga är medelåldern drygt 53 år respektive 49 år samt att av antalet förordnade är 25 personer under 30 år.

I skrivelsen hänvisas till konstitutionsutskottets granskning av kommittéväsendet (bet. 2017/18:KU10). I granskningen uppmärksammade utskottet att redovisningen av utredningarnas sammansättning i kommittéberättelserna varierade, att det ibland saknades titlar på dem som medverkade och att redovisningen varierade mellan departementen. Utskottet framhöll att det ligger ett värde i att redovisningen är enhetlig och transparent och att regeringen borde överväga vilka principer som i denna del ska gälla för redovisningen i framtiden.

Av skrivelsen framgår att den anpassning som konstitutionsutskottet efterfrågat har genomförts när det gäller de kommittéer som tillsatts fr.o.m. 2018.

Könsfördelningen i kommittéerna

Konstitutionsutskottet har i samband med behandlingen av kommittéberättelsen under flera år följt könsfördelningen i kommittéerna.

I förarbetena till diskrimineringslagen (2008:567) diskuterades bl.a. när ett arbete kan betraktas som kvinnodominerat. Av förarbetena framgår att en måttstock för när det kan anses råda underrepresentation är om arbetsgivaren har mindre än 40 procent av ett kön i den aktuella typen av arbete (prop. 2007/08:95 s. 503 och 540). Konstitutionsutskottet har använt denna måttstock vid tidigare granskningar av regeringens utnämningssmakt och jämställdhet bland utnämnda myndighetschefer och chefer vid utlandsmyndigheterna (bet. 2009/10:KU10 s. 129 och bet. 2011/12:KU10 s. 97).

Utskottet har tillfört uppgifterna från årets kommittéberättelse till sin genomgång av andelen kvinnor i var och en av de fyra grupper som redovisats i regeringens kommittéberättelser sedan 2003. Genomgången redovisas i tabellen nedan och baseras för 2003–2011 på den tidigare mätmetoden och för 2012–2021 på den nya mätmetoden. Som framgår av tabellen har kvinnor i gruppen ordförande m.m. tidigare ofta varit underrepresenterade under den undersökta perioden. Under senare år har denna grupp varit praktiskt taget jämnt könsfördelad. I gruppen sekreterare och övriga var män under 2014–2016 underrepresenterade. Därefter ökade andelen män till 40 procent under flera år. Under 2020 och 2021 sjönk dock andelen män till 38 respektive 35 procent, vilket innebär att gruppen anses vara underrepresenterad enligt förarbetena till diskrimineringslagen.

Tabell Andelen medverkande kvinnor (procent i varje grupp) inom kommittéväsendet

År	Ordförande m.m.	Ledamöter	Sakkunniga m.m.	Sekreterare och övriga
2003	35	46	46	53
2004	34	45	47	54
2005	39	46	47	55
2006	42	44	47	54
2007	41	44	49	53
2008	35	45	47	52
2009	35	44	46	53
2010	35	44	46	56
2011	32	44	47	56
2012	32	43	50	60
2013	37	44	51	59
2014	38	45	50	61
2015	41	46	52	61
2016	50	46	55	63
2017	51	45	54	60
2018	48	47	55	60
2019	52	50	53	60
2020	50	50	54	62
2021	50	49	53	65

Källa: Konstitutionsutskottets genomgång av skrivelse 103 för respektive riksmöte fr.o.m. 2003/04 t.o.m. 2021/22. Siffrorna fr.o.m. 2012 baseras på den nya mätmetoden.

Gällande rätt m.m.

Kommittéväsendet

Regeringen kan ge en förvaltningsmyndighet ett utredningsuppdrag. Men även särskilda organ kan få utredande uppgifter, och dessa organ kan vara organiserade på olika sätt. Kommittéväsendet, eller utredningsväsendet, består huvudsakligen av kommittéer och särskilda utredare. Andra beteckningar som förekommer på dessa utredningar är t.ex. beredningar, delegationer, förhandlare, kommissioner, nämnder, samordnare, råd och utredningar. Därutöver kan regeringen inrätta andra organ med skiftande uppgifter och karaktär och som i regel finns inom Regeringskansliet.

Kommittéväsendet berörs inte särskilt i regeringsformen. Skälet till detta är att utredningsväsendet normalt sett är ett led i beredningen av regeringsärendena, och hur detta ska gå till är en angelägenhet för regeringen. Enligt förarbetena till regeringsformen bör det förhållandet att regeringen är slutligt ansvarig för utformningen och innebörden av de förslag som läggs fram för riksdagen föra med sig att det ytterst är upp till regeringen att avgöra hur utredningsarbetet bör bedrivas (prop. 1973:90 s. 288). Därför får det anses vara regeringsens sak att avgöra sådana frågor som om en kommitté ska tillsättas

eller om uppdraget ska anförtros en särskild utredare och att ange de riktlinjer efter vilka utredningens arbete ska bedrivas.

Allmänna bestämmelser om kommittéer och särskilda utredare finns i kommittéförordningen (1998:1474).

Statsrådsberedningen har tagit fram Kommittéhandboken (Ds 2000:1), som innehåller information och riktlinjer för kommittéordförande, särskilda utredare, kommittésekreterare och andra inom kommittéväsendet.

Av handboken framgår att regeringen som ett led i arbetet med att leda den offentliga verksamheten lägger fram förslag till riksdagsbeslut och förser riksdagen med det nödvändiga beslutsunderlaget. En kommitté eller särskild utredare har i regel till uppgift att ta fram fakta, analysera framtagen information och lägga fram förslag. Kommittéer eller utredningar beskrivs i handboken som myndigheter under regeringen som har bildats tillfälligt för att skaffa underlag för ett politiskt ställningstagande. En kommitté eller en särskild utredare arbetar och lägger fram resultatet av sitt arbete i eget namn. Regeringen beslutar i kommittédirektiven om de närmare formerna för utredningsarbetet.

Kommittéberättelsen

Enligt 9 kap. 9 § riksdagsordningen ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa verksamheten inom de kommittéer som har tillsatts på grund av regeringens beslut. Kommittéberättelsen innehåller uppgifter om kommittéernas sammansättning, en redogörelse för kommittéernas arbete under den tid som berättelsen avser samt uppgifter om kostnaderna för kommittéarbetet och fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna.

Tidigare behandling och granskning

Konstitutionsutskottet noterade 2017, 2018, 2019, 2020 och 2021 att det rådde en jämn könsfördelning i tre av fyra kategorier av medverkande inom kommittéväsendet (bet. 2016/17:KU24 s. 8, bet. 2017/18:KU39 s. 9, bet. 2018/19:KU32 s. 9, bet. 2019/20:KU18 s. 8 och bet. 2020/21:KU26 s. 9). Vidare noterade utskottet att andelen kvinnor var i majoritet i gruppen sekreterare och övriga. Utskottet framhöll att det är viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning inom alla grupper.

Våren 2017 välkomnade utskottet vidare regeringens översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen och kommittéregistret som hade gjorts med anledning av utskottets påpekanden i granskningar om samordnare inom olika politikområden och om det parlamentariska inslaget i kommittéväsendet (bet. 2015/16:KU10 och bet. 2016/17:KU10). Utskottet såg positivt på de vidtagna åtgärderna, bl.a. att det hade tagits med uppgifter i kommittéberättelsen om parlamentariska referensgrupper och annat parlamentariskt samråd.

Våren 2019, våren 2020 och våren 2021 framhöll utskottet att kommittéberättelsen gav värdefull information om kommittéernas sammansättning och verksamhet. Därutöver välkomnade utskottet den anpassning av redovisningen av kommittéernas sammansättning som hade genomförts i kommittéberättelsen med anledning av utskottets påpekande i granskningen av kommittéväsendet (bet. 2017/18:KU10).

Utskottet har även tagit upp olika aspekter av kommittéväsendet i sin granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. I denna del kan nämnas utskottets granskningar av utsedda samordnare inom olika politikområden och det parlamentariska inslaget i utredningsväsendet (bet. 2015/16:KU10 s. 42 f. och bet. 2016/17:KU10 s. 57 f.). En vidare granskning av kommittéväsendet gjordes av utskottet hösten 2017 (bet. 2017/18:KU10 s. 49 f.).

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet vill inledningsvis framhålla att kommittéberättelsen ger värdefull information om kommittéernas sammansättning och verksamhet. Utskottet noterar att det sammantaget råder en förhållandevis jämn könsfördelning i tre av fyra kategorier av medverkande inom kommittéväsendet och att andelen kvinnor är i majoritet i gruppen sekreterare och övriga. Enligt utskottets mening är det viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning inom alla grupper. Vidare är det som utskottet tidigare uttalat positivt med den anpassning av redovisningen av kommittéernas sammansättning som har genomförts i kommittéberättelsen med anledning av utskottets påpekande i granskningen av kommittéväsendet.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Genomförande av EU-bestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om genomförande av EU-bestämmelser.

Motionerna

I motion 2021/22:1359 av Sten Bergheden (M) efterlyses ett stopp för överimplementering av EU-direktiv. När ett EU-direktiv genomförs måste det enligt motionären utredas vad som krävs för en minimiharmonisering och på vilken nivå andra medlemsstater kommer att genomföra direktivet.

Betty Malmberg (M) yrkar i motion 2021/22:3470 yrkande 1 ett tillkännagivande om en granskningskommitté som ska identifiera och redovisa i vilken utsträckning EU-direktiv överimplementeras i Sverige. Motionären

anför att ett överambitiöst genomförande av EU-bestämmelser innebär onödiga administrativa kostnader för svenska företag.

Gällande rätt m.m.

Av artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) framgår att när Europaparlamentet och rådet gemensamt, eller rådet eller kommissionen, utövar unionens befogenheter ska de anta bl.a. förordningar och direktiv.

En förordning ska ha allmän giltighet och ska till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Ett direktiv ska i fråga om det resultat som ska uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat, men ska överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt.

Även om utgångspunkten är att förordningar inte ska genomföras nationellt förekommer det att förordningar ställer krav på att medlemsstaterna anpassar den nationella rättsordningen, t.ex. inför effektiva sanktioner, om förordningens regler inte efterföljs i landet, eller omvänt, att nationella bestämmelser som står i strid med förordningen upphävs.

Direktiv måste däremot regelmässigt omsättas nationellt, och det är medlemsstaten som väljer hur direktivet ska genomföras för att uppnå det eftersträvade resultatet. För att medborgare och företag ska kunna tillgodogöra sig vad direktivet syftar till måste det dock genomföras genom bindande regler.

Ett direktiv måste analyseras utifrån vilken rättslig grund det är fattat på, dess syfte och allmänna uppbyggnad. Direktiven kan innehålla bestämmelser som syftar till att uppnå olika sorters detaljeringsgrad (ramdirektiv eller sektorsdirektiv) och olika sorters harmoniseringsgrad (minimiharmoniserings- eller fullharmoniseringsbestämmelser).

Ett fullharmoniseringsdirektiv syftar till en fullständig harmonisering av det rättsområde som direktivet omfattar. Den nationella lagstiftningen får inte på detta område avvika åt något håll från det rättsläge som ska uppnås genom direktivet, såvida det inte finns stöd för det i själva direktivet. Av ett minimiharmoniserings- eller minimidirektiv framgår den minsta gemensamma nämnare som samtliga medlemsstater måste uppfylla inom det område som harmoniseras i direktivet. Medlemsstaterna har möjlighet att gå längre än vad som följer av direktivet, dvs. införa strängare regler som ger en högre skyddsnivå eller är mer förmånliga, så länge den nationella lagstiftningen är förenlig med EU-rätten i övrigt.

Ett direktiv kan innehålla både fullharmoniserings- och minimiharmoniseringsbestämmelser.

Av Statsrådsberedningens cirkulär 14 Riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter (kansliet för samordning av EU-frågor [numera kansliet för EU-rättsliga frågor], 2010-12-16) framgår att föreslagna unionsrättsakter ska analyseras noggrant i ett tidigt skede av förhandlingen. Vidare sägs att en

konsekvensutredning bör upprättas i ett så tidigt skede som möjligt och redovisas i beredningsunderlaget i samband med att nya förslag eller ändringar i unionsrätten läggs fram. En vägledning för hur dessa konsekvensutredningar kan göras ges i statssekreterarskrivelsen från den 13 juni 2008 om riktlinjer för arbetet med konsekvensutredningar i Regeringskansliet. Om kommissionen har gjort en konsekvensutredning kan den tjäna som underlag. I cirkuläret betonas även vikten av att en analys av eventuella åtgärder som går utöver unionsdirektivens krav görs ur såväl ett förenklingsperspektiv som ur unionsrättslig synvinkel.

Rapporter

Regelrådet och Näringslivets Regelnämnd (NNR) har genomfört ett gemensamt projekt om s.k. gold-plating. Det engelska ordet för att förgylla (gold-plate) används som ett begrepp för situationer där det nationella genomförandet av unionslagstiftning går utöver vad en rättsakt kräver, utan att för den skull ge upphov till fördragsbrott. Begreppet analyseras i rapporten Att tydliggöra gold-plating – ett bättre genomförande av EU-lagstiftning (Atthoff och Wallgren, 2012). En minimiprincip bör enligt rapporten införas. Den skulle innebära att miniminivån enligt EU-lagstiftningen ska vara vägledande för regelgivaren vid genomförandet. Om det finns skäl att överskrida denna nivå ska detta tydligt beskrivas och effekterna för företag analyseras och redovisas i ett offentligt dokument.

Frågor om gold-plating tas också upp i Svenska institutet för europapolitiska studiers (Sieps) rapport 2012:4 Att göra rätt och i tid –Behövs nya metoder för att genomföra EU-rätt i Sverige? (Hettne och Reichel). I rapporten anförs att det kan finnas goda skäl att nationellt genomföra en rättsakt på ett sådant sätt att genomförandet kan bedömas innebära gold-plating. Det påpekas dock att kommissionen anser att gold-plating visserligen inte strider mot EU-rätten men att den heller inte innebär god genomförandesed, eftersom det kan leda till kostnader som annars hade kunnat undvikas.

Pågående arbete

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen våren 2019 om att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Näringsutskottet anförde att utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning och att effekterna för företag ska redovisas tydligt när det finns skäl att överskrida denna miniminivå.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75 s. 282, den s.k. skrivelse 75) anför regeringen bl.a. att det av budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) framgår att regeringen kommer att arbeta vidare med frågor som rör

genomförandet av EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar svenska företags konkurrenskraft. EU-kommissionens ordförande har, anför regeringen, gjort uttalanden som påverkar arbetet med EU-direktiv, bl.a. om att kommissionen ska arbeta med medlemsstaterna för att minska nationell överimplementering av EU-direktiv. Regeringen anger vidare att det först behöver analyseras hur detta initiativ kommer att påverka det nationella genomförandearbetet, innan ett eventuellt behov av ytterligare åtgärder kan identifieras. Kommissionens arbete med frågan har försenats på grund av den pågående pandemin, vilket i sin tur påverkar regeringens hantering av frågan. I skrivelse 75 för 2021 upprepade regeringen hänvisningen till budgetpropositionen för 2020 och redovisade bedömningen att tillkännagivandet inte är slutbehandlat (skr. 2021/22:75 s. 332 f.).

Ärendet rör också den s.k. förenklingspolitiken. Regeringen anför i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga att en av utgångspunkterna för förenklingspolitiken är att stärka svensk konkurrenskraft (skr. 2021/22:3 s. 32). Regeringen har i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) också angett att den ska verka för att genomföra EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar företagets konkurrenskraft. Regeringen överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas för att EU-rätt ska genomföras i nationell rätt i enlighet med detta.

Tidigare behandling

Våren 2018 behandlade konstitutionsutskottet ett par motioner om bl.a. överimplementering av EU-lagstiftning i svensk rätt (bet. 2017/18:KU39 s. 15 f.). I sitt ställningstagande framhöll utskottet på nytt att det finns en risk att genomförandet av EU-rättsliga regler leder till en mer omfattande reglering i Sverige än nödvändigt. Utskottet stod fast vid sin tidigare ståndpunkt att den svenska hållningen i unionssamarbetet innebär att kraven på enkelhet och klarhet hävdas med kraft. Det noterades att det av Statsrådsberedningens riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter framgår att föreslagna unionsrättsakter ska analyseras noggrant i ett tidigt skede av förhandlingen och att riktlinjerna betonar vikten av att en analys av eventuella åtgärder som går utöver unionsdirektivens krav görs såväl ur ett förenklingsperspektiv som ur unionsrättslig synvinkel. Utskottet såg inte skäl att föreslå något tillkännagivande och avstyrkte motionerna.

Konstitutionsutskottet har vidhållit sitt ställningstagande vid behandlingen av liknande motionsyrkanden (bet. 2018/19:KU32 s. 10 f., bet. 2020/21:KU22 s. 50 f. och bet. 2021/22:KU27 s. 59 f.). Utskottet har i detta sammanhang noterat att det pågår arbete med frågor om hur EU-direktiv bör genomföras i svensk rätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och avstyrker motionsyrkandena.

Kontinuerlig utvärdering av befintliga lagar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om kontinuerlig utvärdering av befintliga lagar.

Motionen

Ann-Sofie Lifvenhage (M) begär i motion 2021/22:423 ett tillkännagivande om att lagar ska utvärderas vart åttonde år för att säkerställa att de är aktuella och tjänar sitt syfte. Motionären anför att lagar efter en tid kan bli inaktuella och att en regelbunden utvärdering av lagar kan bidra till en effektivare styrning av landet.

Gällande rätt m.m.

Enligt 8 kap. 1 § regeringsformen meddelas föreskrifter av riksdagen genom lag och av regeringen genom förordning. Föreskrifter kan också, efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen, meddelas av myndigheter och av kommuner. Ett bemyndigande att meddela föreskrifter ska alltid ges i lag eller förordning. Av 8 kap. 5 § 1 och 2 regeringsformen följer att riksdagen i en lag kan bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter om när lagen ska träda i kraft och när delar av lagen ska börja eller upphöra att tillämpas. En lag får enligt 8 kap. 18 § regeringsformen inte ändras eller upphävas på annat sätt än genom lag.

EU-kommissionen antog den 29 april 2021 ett meddelande om bättre lagstiftning där det förs fram flera förslag för att anpassa EU:s lagstiftningsprocess för framtiden (COM(2021) 219). Kommissionen föreslår bl.a. att principen ”en in, en ut” ska införas. Principen ska minska bördorna för invånarna och företagen genom att man särskilt uppmärksammar konsekvenserna av och kostnaderna för att tillämpa lagstiftningen, särskilt för små och medelstora företag.

Regeringen överlämnade i september 2021 skrivelse 2021/22:3 En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga till riksdagen. I skrivelsen redovisar regeringen nya mål för förenklingspolitiken. Ett av dessa mål är att de samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga.

Tidigare behandling

Frågan om att införa en tidsgräns för lagar och förordningar behandlades av konstitutionsutskottet under våren 2012 (bet. 2011/12:KU19 s. 8 f.). Utskottet anförde då att det utgick från att lagar som är föråldrade omprövas. Initiativ till sådan omprövning kan enligt utskottet komma antingen från regeringen eller från riksdagen, t.ex. genom att riksdagens ledamöter i motioner eller på annat sätt uppmärksammar problem med lagstiftningen. Våren 2014 och våren 2015 behandlade utskottet motionsyrkanden om regelförenklingar (bet. 2014/15:KU19 s. 8 f. och bet. 2015/16:KU17 s. 9 f.). Utskottet framhöll då att det pågår ett löpande arbete för att förenkla regler, och utskottet utgick från att föråldrade lagar, lagar som leder till tillämpningsproblem och lagar som inte längre tillgodoser sitt syfte omprövas.

Utskottet avstyrkte våren 2018 och våren 2019 motionsyrkanden om bl.a. tidsbegränsning av regler (bet. 2017/18:KU39 s. 15 f. och bet. 2018/19:KU28 s. 30 f.). Utskottet välkomnade det löpande arbetet för att förenkla regler och förutsatte att regeringen även i fortsättningen arbetar med frågan.

Näringsutskottet har vid behandlingen av motionsyrkanden om regelförenklingar för företag anført att det är centralt med ändamålsenliga regler som medför så begränsad administration som möjligt för att svenska företag ska ha konkurrenskraftiga förutsättningar i förhållande till omvärlden (bet. 2016/17:NU12 s. 44 f. och bet. 2017/18:NU12 s. 56 f.).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redovisningen ovan pågår det ett löpande arbete för att förenkla regler. Utskottet utgår från att regeringen även i fortsättningen arbetar med frågan och att föråldrade lagar, lagar som leder till tillämpningsproblem och lagar som inte längre tillgodoser sitt syfte omprövas. Därutöver finner utskottet inte skäl att ta ett sådant initiativ som motionären föreslår. Motionen avstyrks.

Teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning.

Jämför reservation 1 (C).

Motionerna

Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) begär i kommittémotion 2021/22:3227 tillkännagivanden om att lagar och regler kontinuerligt bör ses över för att anpassas till den nya digitala ekonomin (yrkande 6) och om att ny lagstiftning bör vara digitaliseringsredo och utformas med inriktning på automatisering av

handläggningen (yrkande 9). Motionärerna anför att skrivningar i bestämmelser som förutsätter kontakt via analoga kanaler som brev och fax bör ändras. Lagstiftningen bör vidare inom alla sakområden utformas med begrepp som inriktas på automatiserad handläggning.

Rickard Nordin (C) begär i motion 2021/22:1650 ett tillkännagivande om en genomlysning av svensk lagstiftning för att göra den teknikneutral och målstyrd i stället för teknikstyrd. Motionären anför att lagstiftning som förutsätter viss teknik snabbt blir föråldrad. En bättre ordning skulle enligt motionären vara att lagstiftningen preciserar vilket mål som ska vara uppfyllt, såsom integritet, säkerhet eller energieffektivisering, oavsett vilken teknisk utrustning som används.

Pågående arbete

Digitaliseringsrättsutredningen överlämnade i mars 2018 betänkandet Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25). I betänkandet diskuterar utredningen bl.a. fördelar och nackdelar med en teknikneutral reglering (s. 126 f.). En teknikneutral reglering innebär enligt utredningen att regleringen blir mer långsiktigt hållbar i den bemärkelsen att den inte behöver anpassas eller reformeras i samma tempo som den tekniska utvecklingen. Samtidigt framhålls att en alltigenom teknikneutral reglering riskerar att försvåra regleringens förutsebarhet, till nackdel för både myndigheter och enskilda. Otydliga rättsliga förutsättningar bedöms också föra med sig exempelvis risker för rättsosäkerhet när varje myndighet för varje utvecklingsarbete ska finna sina egna rättsliga lösningar. Vidare bedöms det kunna uppstå risker för onödiga kostnader eller avsaknad av effektiva lösningar om eller när systemen i efterhand inte visar sig hållbara från rättslig synvinkel.

Digitaliseringsrättsutredningens betänkande har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Den 10 mars 2022 beslutade regeringen att ge Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att stödja regeringens arbete under perioden 2022–2024 med att förbättra möjligheterna att digitalisera välfärden genom att identifiera rättsliga hinder för en sådan digitalisering samt utarbeta förslag till anpassning av befintlig reglering eller förslag till ny reglering där sådan saknas (dnr I2022/00620). Välfärdens digitalisering innefattar, i detta uppdrag, verksamhet som berör kommuner, regioner och aktörer inom skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Uppdraget ska genomföras i två steg. Myndigheten för digital förvaltning ska först sammanställa och föreslå prioriteringar av de rättsliga hinder och utmaningar som har identifierats under arbetets gång eller i tidigare sammanhang. Vid prioriteringen av rättsliga hinder ska myndigheten eftersträva balans mellan kostnadseffektivitet och samhällsekonomisk effektivitet. Vidare måste krav på informationssäkerhet och dataskydd säkerställas. Regeringen kan därefter återkomma och ge myndigheten i uppdrag att arbeta vidare med konkreta förslag om att eliminera specifika

rättsliga hinder som har identifierats och som regeringen bedömer vara prioriterade.

Utifrån den samlade behovsbilden ska Myndigheten för digital förvaltning senast den 1 december 2022 och därefter regelbundet till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) rapportera vilka författningsändringar som bör bli föremål för fortsatta åtgärder. Myndigheten för digital förvaltning ska senast den 1 december 2024 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet).

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om teknikneutral lagstiftning (bet. 2003/04:KU24, bet. 2004/05:KU26, bet. 2004/05:KU31 och bet. 2011/12:KU13). Ofta har yrkandena handlat om utformningen av bestämmelser i en specifik lagstiftning.

Våren 2018 och våren 2020 behandlade utskottet likalydande yrkanden som de nu aktuella (bet. 2017/18:KU39 s. 27 f. och bet. 2019/20:KU18 s. 12 f.). Utskottet konstaterade att det i Regeringskansliet pågick en beredning av frågan om teknikneutral lagstiftning och att fördelar och nackdelar med en teknikneutral reglering hade diskuterats i en utredning. Utskottet, som inte ville föregripa beredningen, avstyrkte motionen.

Som tidigare nämnts har utskottet även behandlat motionsyrkanden om regelförenklingar (bet. 2014/15:KU19 s. 8 f. och bet. 2015/16:KU17 s. 9 f.). Utskottet framhöll då att det pågår ett löpande arbete för att förenkla regler, och utskottet utgick från att föråldrade lagar, lagar som leder till tillämpningsproblem och lagar som inte längre tillgodoser sitt syfte omprövas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att frågor som aktualiseras i motionsyrkandena för närvarande utreds eller bereds inom Regeringskansliet. Detta arbete bör inte föregripas. Därutöver finner utskottet inte skäl att ta sådana initiativ som motionärerna föreslår. Motionsyrkandena avstyrks.

En förteckning över riksdagens bemyndiganden till regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om en förteckning över riksdagens bemyndiganden till regeringen.

Motionen

Sten Bergheden (M) begär i motion 2021/22:3770 ett tillkännagivande om att en förteckning ska tas fram inför varje ny valperiod som redovisar vilka bemyndiganden att meddela föreskrifter regeringen har fått av riksdagen. Motionären anför att riksdagens möjlighet att bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter i vissa frågor är rimlig eftersom den bl.a. underlättar det praktiska arbetet. När en ny riksdag samlas efter ett val bör det emellertid enligt motionären göras tydligt vilka bemyndiganden som gäller.

Gällande rätt

Av 8 kap. 1 § regeringsformen följer att föreskrifter meddelas av riksdagen genom lag och av regeringen genom förordning. Föreskrifter kan också, efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen, meddelas av myndigheter och av kommuner. Ett bemyndigande att meddela föreskrifter ska alltid ges i lag eller förordning. I 8 kap. 3–5 §§ regeringsformen anges i vilka frågor riksdagen kan bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter. Regeringen får dessutom meddela föreskrifter om verkställighet av lag och om alla andra frågor som inte enligt grundlag ska meddelas av riksdagen (8 kap. 7 § regeringsformen).

Riksdagen kan bestämma att en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av ett bemyndigande ska underställas riksdagen för prövning (8 kap. 6 § regeringsformen).

Konstitutionsutskottet har understrukit värdet av att det framgår av en förordning vilket eller vilka bemyndiganden som har utnyttjats (bet. 2012/13:KU10 s. 78). I Statsrådsberedningens promemoria Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning anges också att när en ny förordning tas fram bör en sådan upplysning övervägas (Ds 2014:1 s. 88 f.).

En uppföljning av riksdagens bemyndiganden till regeringen kan göras inom ramen för konstitutionsutskottets granskning. Ett utskott kan vidare i samband med beredningen av ett förslag om ett bemyndigande ta initiativ till att riksdagen begär att regeringen ska återkomma med en redogörelse för tillämpningen av just det bemyndigandet. Utskotten följer också regelmässigt upp riksdagsbeslut inom ramen för arbetet med uppföljning och utvärdering eller vid budgetberedningen.

När riksdagen delegerar normgivningsmakt i ett visst ämne till regeringen kan riksdagen också medge att regeringen bemyndigar en förvaltningsmyndighet eller en kommun att meddela föreskrifter i ämnet, s.k. sub-delegation (8 kap. 10 § regeringsformen). Av 18 c § första stycket författningssamlingsförordningen (1976:725) framgår att det hos varje myndighet under regeringen ska finnas en förteckning över samtliga gällande författningar som har beslutats av myndigheten eller någon föregångare till denna. Enligt bestämmelsens tredje stycke ska ett exemplar av förteckningen lämnas till regeringen varje år i samband med att myndigheten lämnar sitt budgetunderlag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att ta ett sådant initiativ som motionären föreslår. Motionen avstyrks.

Konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten.

Jämför reservation 2 (L).

Motionerna

Tina Acketoft m.fl. (L) begär i kommittémotion 2021/22:3388 yrkande 19 ett tillkännagivande om obligatoriska integritetsanalyser i lagstiftningsarbetet. Enligt motionärerna måste integritetshänsyn spela en viktig roll redan på ett tidigt stadium i lagstiftningsprocessen. I alla direktiv till utredningar om ny lagstiftning bör det enligt motionärerna ingå en obligatorisk bedömning av regelförändringars effekter på människors personliga integritet, på samma sätt som man alltid bedömer effekterna på t.ex. jämställdheten och den regionala utvecklingen.

I motion 2021/22:2827 av Betty Malmberg (M) begärs ett tillkännagivande om att 15 § kommittéförordningen ska kompletteras med ett krav på att också redovisa huruvida förslagen har betydelse för den personliga integriteten. Detta är enligt motionären nödvändigt för att kunna fatta goda och överblickbara beslut och för att få bättre kunskap om hur olika förslag påverkar den personliga integriteten.

Gällande rätt

I 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen anges att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.

Av 7 kap. 2 § regeringsformen följer att vid beredningen av regeringsärenden ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Upplysningar och yttranden ska också i den omfattning som behövs inhämtas från kommuner. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig.

I 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) finns bestämmelser om de konsekvensanalyser som ska genomföras och redovisas av kommittéer och särskilda utredare som har ett utredningsuppdrag beslutat av regeringen. Av

bestämmelserna framgår att det ska lämnas en redovisning av utredningsförslagets olika ekonomiska konsekvenser. Vidare ska det redovisas om förslagen har betydelse för bl.a. den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, småföretagares förutsättningar eller jämställdheten mellan kvinnor och män. Enligt 16 § kommittéförordningen anger regeringen närmare i utredningsuppdraget vilka konsekvensbeskrivningar som ska finnas i ett betänkande.

Pågående arbete

Regeringen beslutade i maj 2014 att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att bl.a. följa upp och analysera effekterna i lagstiftningsarbetet av förstärkningen av grundlagsskyddet för den personliga integriteten genom införandet av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen (Ju 2014:09, dir. 2014:65, dir. 2016:12). Kommittén, som tog namnet Integritetskommittén, överlämnade i juni 2017 slutbetänkandet Så stärker vi den personliga integriteten (SOU 2017:52) till det ansvariga statsrådet. I betänkandet noterar kommittén att det i kommittéförordningen saknas krav på konsekvensanalyser av förslag i förhållande till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen och till den personliga integriteten över huvud taget. Kommittén anser att det är angeläget att statliga kommittéer och särskilda utredare blir bättre på att uppmärksamma och tillämpa bestämmelsen. Kommittén föreslår därför att regeringen inför en bestämmelse i kommittéförordningen med innebörden att om ett förslag har betydelse för den personliga integriteten i de fall som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen ska dessa konsekvenser beskrivas i betänkandet.

I regeringens skrivelse 2021/22:203 kommenteras Integritetsskyddsmyndighetens slutsatser, iakttagelser och rekommendationer i rapporten Integritetsskyddsrapport 2020 – redovisning av utvecklingen på it-området när det gäller integritet och ny teknik (IMY Rapport 2021:1). Enligt Integritetsskyddsmyndigheten bör regeringen när den tar fram utredningsdirektiv alltid överväga om det bör framgå särskilt att en integritetsanalys ska genomföras. Myndigheten föreslår att den vägledning för kommittéväsendet i att genomföra integritetsanalyser som myndigheten har tagit fram införlivas i Kommittéhandboken (Ds 2000:1). Huruvida myndighetens förslag är en möjlig eller lämplig lösning får enligt regeringen övervägas, t.ex. i samband med den översyn som för närvarande planeras av handboken. Regeringen framhåller att under alla omständigheter kommer Integritetsskyddsmyndighetens vägledning att utgöra ett komplement till Kommittéhandboken och vara ett användbart verktyg för kommittéväsendet i arbetet med integritetsanalyser.

Integritetskommitténs förslag om en bestämmelse i kommittéförordningen om konsekvensanalyser i förhållande till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen har skrivits av mot regeringens skrivelse.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om att en analys av konsekvenserna för den personliga integriteten ska genomföras i samband med lagförslag (se bl.a. bet. 2008/09:KU17 s. 17 f., bet. 2011/12:KU9 s. 19 f., bet. 2013/14:KU25 s. 24 f. och bet. 2014/15:KU15 s. 18 f.). Utskottet avstyrkte yrkandena med hänvisning till då nyligen genomförda integritetsskyddsutredningar och till att utskottet utgick från att konsekvenserna i integritetshänseende alltid analyseras när nya bestämmelser både om brottsbekämpning och inom andra områden utreds och föreslås.

Senast utskottet behandlade motionsyrkanden om att en analys av konsekvenserna för den personliga integriteten ska genomföras i samband med lagförslag var våren 2019 (bet. 2018/19:KU32 s. 16 f.). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med hänvisning till att det inte ville föregripa beredningen av Integritetskommitténs utredning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som konstaterar att regeringen planerar en översyn av Kommitté-handboken, utgår från att konsekvenserna i integritetshänseende alltid analyseras när nya bestämmelser utreds och föreslås. Därutöver finner utskottet inte skäl att ta ett sådant initiativ som motionärerna föreslår. Motionsyrkandena avstyrks.

Konsekvensanalyser i fråga om begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om konsekvensanalyser i fråga om begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter.

Jämför reservation 3 (C).

Motionen

Per Schöldberg m.fl. (C) begär i kommittémotion 2021/22:3217 yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen i propositioner som föreslår extraordinär lagstiftning måste redogöra för förslagets konsekvenser för de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna. Som exempel nämns den s.k. covid-19-lagen, som enligt motionärerna möjliggör ingrepp i grundläggande fri- och rättigheter.

Gällande rätt

I 2 kap. regeringsformen finns bestämmelser om skyddet för grundläggande fri- och rättigheter, såsom yttrandefrihet, religionsfrihet, förbud mot dödsstraff

och rörelsefrihet. Grundläggande fri- och rättigheter skyddas också av bl.a. Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) samt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

Vid beredningen av regeringsärenden ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter (7 kap. 2 § regeringsformen). Upplysningar och yttranden ska också i den omfattning som behövs inhämtas från kommuner. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig.

Av 2 kap. 20–25 §§ regeringsformen följer vilka rättigheter som får begränsas och under vilka förutsättningar detta får ske. Begränsningar får enligt 20 kap. 21 § bara göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Begränsningen får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning.

I 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) finns som nämnts bestämmelser om de konsekvensanalyser som ska genomföras och redovisas av kommittéer och särskilda utredare som har ett utredningsuppdrag beslutat av regeringen. Av bestämmelserna framgår att det ska lämnas en redovisning av utredningsförslagets olika ekonomiska konsekvenser. Vidare ska det redovisas om förslagen har betydelse för bl.a. den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, småföretagares förutsättningar eller jämställdheten mellan kvinnor och män. Enligt 16 § kommittéförordningen anger regeringen närmare i utredningsuppdraget vilka konsekvensbeskrivningar som ska finnas i ett betänkande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det i 2 kap. regeringsformen och Europakonventionen regleras om och under vilka förutsättningar grundläggande fri- och rättigheter får begränsas. Av regleringen följer att konsekvenser av fri- och rättighetsinskränkningar måste övervägas. Utskottet finner mot den bakgrunden inte skäl att ta ett sådant initiativ som motionärerna föreslår. Motionsyrkandet avstyrks.

Konsekvensanalyser i fråga om effekter på klimatet och miljön

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om konsekvensanalyser i fråga om effekter på klimatet och miljön.

Motionen

I motion 2021/22:3082 av Åsa Westlund (S) begärs ett tillkännagivande om att frågor om klimat och miljö tydligare ska beaktas i statens offentliga utredningar. Motionären anför att även politiska beslut som inte har ett uttalat miljösyfte kan påverka klimatet och miljöutsläppen. De konsekvensanalyser som ska göras när utredningar lämnar förslag bör därför omfatta även klimat- och miljöaspekter.

Gällande rätt

Av 7 kap. 2 § regeringsformen följer att vid beredningen av regeringsärenden ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Upplysningar och yttranden ska också i den omfattning som behövs inhämtas från kommuner. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig.

I kommittéförordningen (1998:1474) finns som nämnts krav på konsekvensanalyser av förslag från kommittéer och särskilda utredare. Om förslagen i ett betänkande påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, regioner, företag eller andra enskilda ska en beräkning av dessa konsekvenser redovisas, liksom samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt. En samhällsekonomisk analys ska i princip ta hänsyn till alla effekter för alla individer i samhället, inklusive klimatrelaterade kostnader och nyttor (SOU 2016:47 s. 152 f.). Utöver denna generella skyldighet föreskrivs särskilt att det ska redovisas konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, sysselsättning och offentlig service, småföretagares villkor, jämställdhet mellan män och kvinnor eller möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen. Vidare gäller att regeringen i utredningsuppdraget närmare ska ange vilka konsekvensbeskrivningar som ska finnas.

Innan förvaltningsmyndigheter under regeringen beslutar föreskrifter och allmänna råd ska myndigheten så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas eller de allmänna rådens kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Bestämmelser om detta finns i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. I förordningen finns en allmän beskrivning av vad en konsekvensutredning ska innehålla. Därutöver finns det särskilt angett hur

konsekvenser för företags villkor samt för kommuner och regioner ska beskrivas.

Pågående arbete m.m.

Miljömålsberedningen överlämnade i juni 2016 betänkandet En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige (SOU 2016:47) till det ansvariga statsrådet. I betänkandet föreslår kommittén bl.a. att det införs bestämmelser om konsekvensanalys av effekter på klimatet i kommittéförordningen och i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning (s. 149). Kommittén framhåller att förslagen innebär att eventuella konflikter mellan klimatmålet och andra samhällsmål sannolikt kommer att kunna undvikas, samtidigt som positiva synergier tillvaratas (s. 461).

I propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan instämde regeringen i huvudsak med kommitténs förslag i denna del och aviserade mot denna bakgrund att tydliggöra regelverket så att konsekvensanalyser görs av effekter för klimatet inom de politikområden där det är relevant (prop. 2019/20:65 s. 52 f.). En översyn av förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning och av kommittéförordningen skulle påbörjas.

Tidigare behandling

Utskottet avstyrkte våren 2019 ett motionsyrkande om konsekvensanalyser om utsläpp av växthusgaser med hänvisning till beredningen av Miljömålsberedningens förslag (bet. 2018/19:KU32 s. 18 f.).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att frågor som aktualiseras i motionen har väckts inom Regeringskansliet. Utskottet, som inte finner skäl att ta ett sådant initiativ som motionären föreslår, avstyrker motionen.

Barns medverkan i statens offentliga utredningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om barns medverkan i statens offentliga utredningar.

Jämför reservation 4 (MP).

Motionen

Nicklas Attefjord (MP) begär i motion 2021/22:3400 ett tillkännagivande om barns medverkan i statens offentliga utredningar. Motionären anför att barn

och unga enligt barnkonventionen har rätt till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Barn berörs enligt motionären av de flesta riksdagsbeslut, och att involvera barn i beslutsprocessen skulle ge ett bättre beslutsunderlag. I samband med varje offentlig utredning bör det därför övervägas om barn ska ges möjlighet att medverka.

Gällande rätt

Regeringsformen och barnkonventionen

Enligt 1 kap. 2 § femte stycket regeringsformen ska det allmänna verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara.

Konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen) antogs av Förenta nationernas (FN) generalförsamling den 20 november 1989. Sverige ratificerade barnkonventionen efter ett beslut i riksdagen den 21 juni 1990 utan att reservera sig på någon punkt (se Sveriges internationella överenskommelser SÖ 1990:20, prop. 1989/90:107, bet. 1989/90:SoU28, rskr. 1989/90:350). I artikel 3.1 i konventionen anges att vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska barnets bästa komma i främsta rummet.

Enligt 1 § lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter ska artiklarna 1–42 i barnkonventionen i originaltexternas lydelse gälla som svensk lag.

Regeringen har tagit fram en vägledning för tillämpning av barnkonventionen (Ds 2019:23) som stöd vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen. Vägledningen syftar till att underlätta för olika aktörer bl.a. vid rättstillämpning genom att redogöra för hur man metodmässigt kan gå till väga när man tolkar och tillämpar en internationell konvention som barnkonventionen.

Utnämning av ledamöter i kommittéer och insynsråd

En kommitté är en tillfällig myndighet som regeringen tillsätter för att genomföra ett utredningsuppdrag. I Statsrådsberedningens promemoria Kommittéhandboken (Ds 2000:1) beskrivs processen för att inrätta en kommitté. Uppdraget anges i direktiv för kommittén, som beslutas vid ett regeringssammanträde. Samtidigt bemyndigar regeringen det föredragande statsrådet att bestämma vilka personer som ska medverka i kommittén. Det ansvariga statsrådet utser sedan de personer som i olika funktioner ska delta i arbetet. Om oppositionspartier ska vara företrädare i kommittén, utser statsrådet dessa ledamöter efter förslag från partierna.

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen har enligt 1 § lagen (1993:335) om Barnombudsman till uppgift att företräda barns och ungas rättigheter och intressen mot bakgrund av Sveriges åtagande enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Enligt 2 § ska Barnombudsmannen driva på genomförandet och bevaka efterlevnaden av barnkonventionen. Barnombudsmannen ska särskilt uppmärksamma att lagar och andra författningar samt deras tillämpning stämmer överens med barnkonventionen.

Strategi för att stärka barns rättigheter i Sverige

I proposition 2009/10:232 Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige presenterade regeringen följande principer för att stärka barns rättigheter:

- All lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen.
- Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang.
- Barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
- Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken.
- Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap.
- Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter.
- Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan.
- Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn.
- Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv.

Riksdagen godkände strategin (bet. 2010/11:SoU3, rskr. 2010/11:35).

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2022 anfördes att en viktig åtgärd i arbetet med att genomföra barnkonventionen är det sedan 2017 pågående kunskapslyftet för barnets rättigheter (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1 s. 67). Målet är att utveckla den praktiska tillämpningen av barnkonventionen hos de offentliga aktörerna. Under 2021 har åtta statliga myndigheter fått nya uppdrag i kunskapslyftet, med stöd av Barnombudsmannen. Det har bl.a. resulterat i insatser för att säkra ett barnrättsperspektiv i styr- och ledningsprocesser hos dessa myndigheter.

Tidigare behandling

Våren 2019 avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om barnperspektiv vid myndighetsutövning (bet. 2018/19:KU28 s. 48 f.). Utskottet anförde att

barnkonventionen fr.o.m. den 1 januari 2020 skulle komma att gälla som svensk lag. Vidare noterade utskottet dels att det pågick ett arbete med att kartlägga och belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen, dels att det skulle tas fram en vägledning om barnkonventionen. Dessutom anförde utskottet att en princip i strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige är att beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och använda sig av denna kunskap i verksamheter som rör barn. Mot denna bakgrund fann utskottet inte skäl att ta något initiativ i frågan.

Under våren 2022 välkomnade utskottet vid beredningen av en motion om ökade kunskaper om barnperspektivet i myndighetsutövning att det pågår arbete för att bl.a. utveckla den praktiska tillämpningen av barnkonventionen hos de offentliga aktörerna (bet. 2021/22:KU27 s. 40 f.). Mot bakgrund av det pågående arbetet avstyrkte utskottet motionen.

Utskottets ställningstagande

Sedan den 1 januari 2020 gäller barnkonventionen som svensk lag. Därutöver har flera åtgärder vidtagits och arbeten pågår för att på olika sätt stärka barns rättigheter i Sverige. En princip i den av riksdagen godkända strategin för att stärka barns rättigheter i Sverige är att all lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen. Utskottet ser inte skäl att därutöver ta ett sådant initiativ som motionären föreslår och avstyrker motionen.

Märkning av propositioner med berört utskott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om märkning av propositioner med berört utskott.

Motionen

I motion 2021/22:291 yrkande 2 av Markus Wiechel (SD) begärs ett tillkännagivande om att propositioner ska märkas med berörda utskott. Motionären anför att studenter och andra intresserade ofta använder sig av propositioner för att lära sig mer om hur lagstiftningsprocessen går till eller hur regeringen lägger fram förslag till riksdagen. Propositioner bör inte bara ses som regeringens förslag till riksdagens ledamöter utan också som handlingar för allmänheten. Med anledning av detta bör propositioner tydligt märkas med det utskott som berörs av den aktuella propositionen.

Gällande rätt

Enligt 4 kap. 3 § regeringsformen väljer riksdagen inom sig utskott, däribland ett konstitutionsutskott och ett finansutskott, enligt bestämmelser i riksdagsordningen. Av 7 kap. 2 § riksdagsordningen följer att riksdagen inom sig för varje valperiod ska välja ett konstitutionsutskott, ett finansutskott och ett skatteutskott samt så många övriga utskott som behövs för riksdagsarbetet. Riksdagen kan även under valperioden välja utskott för längst den tid som återstår av valperioden. Av tilläggsbestämmelse 7.2.1 riksdagsordningen framgår vilka utskott som riksdagen ska välja.

Regeringen och varje riksdagsledamot får i enlighet med bestämmelser i riksdagsordningen väcka förslag i fråga om allt som kan komma under riksdagens prövning, om inte annat anges i regeringsformen (4 kap. 4 § regeringsformen). Av 4 kap. 5 § regeringsformen följer att ett ärende som har väckts av regeringen eller en riksdagsledamot bereds av ett utskott innan det avgörs, om inte annat anges i regeringsformen.

Regeringen lämnar förslag till riksdagen genom propositioner (9 kap. 2 § första stycket riksdagsordningen). En proposition ska innehålla regeringens protokoll i ärendet, en redovisning av ärendets beredning och skälen för regeringens förslag. Propositioner med lagförslag ska i förekommande fall innehålla Lagrådets yttrande.

En proposition ska ges in till Riksdagsförvaltningen (tilläggsbestämmelse 9.2.1 riksdagsordningen). Den anmäls vid ett sammanträde med kammaren efter det att den har gjorts tillgänglig för ledamöterna. Av 10 kap. 2 § riksdagsordningen följer att kammaren ska hänvisa propositioner till ett utskott för beredning.

Ärendefördelningen mellan utskotten framgår av bestämmelser i riksdagsordningen. Av 7 kap. 5 § riksdagsordningen följer att riksdagen i en tilläggsbestämmelse föreskriver enligt vilka grunder som ärenden fördelas mellan utskotten, utöver vad som framgår av 7 kap. 8–10 §§ riksdagsordningen. Sistnämnda bestämmelser reglerar konstitutionsutskottets och finansutskottets uppgifter och ämnesområden samt skatteutskottets ämnesområden. Av tilläggsbestämmelse 7.5.1 riksdagsordningen framgår att utskottens ämnesområden anges i en bilaga till riksdagsordningen. Ärenden som hör till ett och samma ämnesområde ska hänvisas till samma utskott (7 kap. 5 § riksdagsordningen).

I 10 kap. riksdagsordningen finns bestämmelser om utskottens beredning och behandling av ärenden. Utskotten ska avge betänkanden till kammaren över de propositioner som hänvisats till dem eller har överlämnats från ett annat utskott (10 kap. 3 § riksdagsordningen). Av 10 kap. 7 § riksdagsordningen följer att ett utskott får ge ett annat utskott tillfälle att yttra sig i ett ärende eller en fråga som berör det andra utskottets beredningsområde.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om att propositioner ska märkas med berörda utskott (bet. 2014/15:KU19 s. 10 f., bet. 2015/16:KU29 s. 8 f. och bet. 2016/17:KU24 s. 14). Utskottet framhöll bl.a. att det framgår av bestämmelser i riksdagsordningen hur ärendena ska fördelas mellan utskotten och att det inte sällan förekommer att förslagen i en proposition rör flera utskotts ämnesområden. Det är alltså först efter att en proposition lämnas till riksdagen som beslut fattas om vilket utskott som ska bereda ett ärende. Vilket som är det berörda utskottet framgår därefter av riksdagens webbplats. Utskottet konstaterade vidare att utskottsindelningen liksom departementsindelningen kan ändras över tid. Motionsyrkandena avstyrktes.

Även våren 2018 behandlade utskottet ett motionsyrkande om märkning av propositioner med berört utskott (bet. 2017/18:KU39 s. 28 f.). I sitt ställningstagande framhöll utskottet att efter det att regeringen har lämnat en proposition till riksdagen anmäls den vid ett sammanträde i kammaren, att kammaren hänvisar propositionen till ett utskott för beredning och att berört utskott därefter framgår av riksdagens webbplats. Utskottet, som liksom tidigare ansåg att det inte fanns skäl för riksdagen att ta något initiativ i frågan om märkning av propositioner, avstyrkte motionsyrkandet.

Senast utskottet behandlade ett motionsyrkande om märkning av propositioner med berört utskott var våren 2019 (bet. 2018/19:KU32 s. 21 f.). Utskottet vidhöll sina tidigare ställningstaganden och avstyrkte motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionsyrkandet.

Reservationer

1. Teknikneutral och digitaliseringsanpassad lagstiftning, punkt 4 (C)

av Per Schöldberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 6 och 9 samt avslår motion

2021/22:1650 av Rickard Nordin (C).

Ställningstagande

Lagar och regler bör kontinuerligt ses över för att anpassas till den nya digitala verkligheten. Skrivningar i bestämmelser som förutsätter kontakt via analoga kanaler, som brev eller fax, bör ändras.

Vidare bör ny lagstiftning vara digitaliseringsredo och därmed enkel och tydlig. Lagstiftningen bör inom alla sakområden utformas med begrepp som inriktas på automatiserad handläggning.

Regeringen bör ta initiativ till sådana förändringar som föreslås i yrkandena.

2. Konsekvensanalyser i fråga om den personliga integriteten, punkt 6 (L)

av Nina Lundström (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3388 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 19 och bifaller delvis motion

2021/22:2827 av Betty Malmberg (M).

Ställningstagande

Integritetshänsyn måste spela en viktig roll redan på ett tidigt stadium i lagstiftningsprocessen. I alla direktiv till utredningar om ny lagstiftning bör det ingå en obligatorisk bedömning av regelförändringars effekter på människors personliga integritet, på samma sätt som man alltid bedömer effekterna på t.ex. jämställdheten och den regionala utvecklingen.

Redan i dag föreskriver kommittéförordningen (1998:1474) att statliga utredningar alltid ska göra konsekvensbeskrivningar av de föreslagna åtgärdernas effekter på t.ex. den statliga och kommunala ekonomin, den kommunala självstyrelsen, jämställdheten och integrationen. På samma sätt bör det ställas krav på att genomföra en integritetskonsekvensutredning. Integritetsfrågan skulle då alltid analyseras innan nya lagförslag tas fram, och lagstiftaren tvingas därmed tänka efter före.

Regeringen bör ta initiativ till en sådan förändring som föreslås i yrkandet.

3. Konsekvensanalyser i fråga om begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter, punkt 7 (C)

av Per Schöldberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3217 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

All lagstiftning som innebär en inskränkning av grundlagsskyddade fri- och rättigheter måste noggrant granskas och övervägas. Sådana begränsningar får aldrig hanteras nonchalant eller slentrianmässigt. Exempel på brister i det hänseendet finns att hämta från när den s.k. covid-19-lagen infördes, och senare även vid förlängningen av den lagen.

När regeringen föreslår extraordinär lagstiftning måste det finnas en tydlig redogörelse för förslagets konsekvenser för de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna.

Regeringen bör ta initiativ till en sådan förändring som föreslås i yrkandet.

4. Barns medverkan i statens offentliga utredningar, punkt 9 (MP)

av Camilla Hansén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3400 av Nicklas Attefjord (MP).

Ställningstagande

Enligt barnkonventionen har barn och unga rätt till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem.

Barn berörs av de flesta riksdagsbeslut, och att involvera barn i beslutsprocessen skulle ge ett bättre beslutsunderlag. I samband med varje offentlig utredning bör det därför övervägas om barn ska ges möjlighet att medverka.

Regeringen bör ta initiativ till en sådan förändring som föreslås i motionen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2021/22:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2021.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:291 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att märka propositioner med berörda utskott och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

2021/22:423 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att som regel utvärdera svenska lagar vart åttonde år för att säkra att de är aktuella och tjänar sitt syfte, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:1359 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid implementering av EU-direktiv så måste tydligheten vid beredningen vara mycket bättre och det måste tydligt framgå vad som är en miniminivå, för att minska risken att Sverige på grund av kunskapsbrist överimplementerar ett EU-direktiv, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:1650 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att genomlysa svensk lagstiftning och göra den teknikneutral och målstyrd i stället för teknikstyrd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2827 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 15 § kommittéförordningen (1998:1474) ska kompletteras med krav på att också redovisa huruvida förslagen har betydelse för den personliga integriteten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3082 av Åsa Westlund (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att beakta klimat och miljö tydligare i statens offentliga utredningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3217 av Per Schöldberg m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att regeringen i propositioner som introducerar extraordinär lagstiftning noga redogör för överväganden om effekter och konsekvenser när det gäller begränsningar i grundlagsskyddade fri- och rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagar och regler kontinuerligt bör ses över för att anpassas till den nya digitala ekonomin och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ny lagstiftning bör vara digitaliseringsredo och utformas med inriktning på automatisering av handläggning och processer och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3388 av Tina Acketoft m.fl. (L):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska integritetsanalyser i lagstiftningsarbetet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3400 av Nicklas Attefjord (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för barn att medverka i statens offentliga utredningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3470 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en granskningskommitté med uppgift att identifiera och redovisa svenska överimplementeringar av EU-direktiv och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3770 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att riksdagen inför varje ny mandatperiod ska få ut en tydlig förteckning över vilka bemyndiganden regeringen har i lag att besluta om

föreskrifter för att kunna ta ställning till om något ska ändras eller tas tillbaka i den rätten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.